

ILMASTONMUUTOS PAKOTTA ETSIMÄÄN RATKAISUJA POROTUOTON TURVAAMISEKSI

Teksti Jenna Kiemunki

Porotilojen sopeutuminen ilmastomuutokseen – Ratkaisuja ruokintaongelmiin -hanke käynnistyi toukokuussa. Hankkeessa pureudutaan porotilojen ruokintaratkaisuihin ja pyritään löytämään keinoja saada porot selviytymään alati vaihtelevissa talviolosuhteissa hyväkuntoisina ja tuottavina. Hankkeen pääpaino on porojen syömisikäyttäytymisen seurannassa ja talvisessa lisäruokinnassa niiden luontaisessa elinympäristössä, metsissä ja tuntureilla.

Viime vuodet ovat tarjoilleet haasteita lumikertymien ja laidunalueitten jäätyminen muodoissa ja painostaneet poronomaistajia ruokkimaan poroja enemmän kuin ennen, myös alueilla, jossa porot ennen ovat hankkineet ravintonsa itse. Pahimmillaan poroja on nääntynyt ja porotokat ovat aloittaneet massavaeluksen paremmille laidunmailla.

Hankkeessa kootaan eri puolille poronhoitoaluetta kolme poronomaistajien pienryhmää, joissa jaetaan kokemuksia porojen selviytymisestä, kun laidunolosuhteet ovat heikentyneet ja poroja on ruokittava. Poronhoitajien kokemuksilla ja tutkimustuloksilla koostetaan opas porojen maastoruokintaan.

UUDENLAINEN TEKNOLOGIA MAHDOLLISTAA RAVINNONHYÖDYNTÄMISKYVYN SEURANNAN

Hanke järjestää syyskuussa työpajan laitevalmistajille. Työpajassa kehitellään poroille soveltuvaa märehittämistä ja märehittämisen tasoa seuraamalla haetaan ratkaisua, jolla pystyttäisiin ennakoimaan ravinnonhyödyntämiskyvyn lasku, jotta tilanteeseen ehdittäisiin puuttua ennen kuin poron kunto lähtee heikkenemään.

Niukalla ravinnolla ollessaan poro alkaa käyttäytyä yksimahaisen tavoin ja pystyy tällöin syömään vain helposti sulavaa ruokaa. Riskinä on, että poro ei saa tarpeeksi energiaa ja luo sansa, laihtuu ja näännyy.

Talvinen lisäruokinta maastoon auttaa poroa saamaan luonnonravinnon lisäksi riittävästi energiaa, jotta liialliselta laihtumiselta voidaan välttyä. Vääränlainen ruokinta voi kuitenkin aiheuttaa vakavia ongelmia. Nyt haetaan optimaalista ruokintatapaa, jolla voidaan välttyä porojen paljehtumiselta, hapanpötsiltä ja muilta sairauksilta.

Porot voivat päällepäin näyttää hyväkuntoisilta, vaikka sisällä kyttisi matala-asteinen tulehdus, joka pitkittyesään on kohtalokas. Kaikkea poron voinnista emme pysty siis pelkällä kuntuuokituksella päättelemään, vaikka se hyvä mittari seurantaan onkin.

Märehtimisanturin toivotaan antavan tietoa poron ravinnonhyödyntämiskyvystä, jotta tiedetään, saako se tarjotusta lisäravinnosta kaiken irti vai päätyykö se vain sulamattomaksi massaksi pötsiin. Porojen väkirehuisa ravintoarvot on laskettu kohdilleen, mutta ongelma syntyy, kun poro syö vuorokausikohtaisen annoksen kerralla lyhyessä ajassa. Säilörehua poro ei pysty samalla tavalla ahmaisemaan nopeasti, mutta heikkolaatuinen säilörehu ei välttämättä sisällä poron tarvitsemia ravintoaineita riittävästi, on liian valkuaispitoista tai koritiset palaset rikkovat ruuansulatuskanavan sisältäpäin luoden haitallisille mikrobeille otolliset olosuhteet lähteä jylläämään.

VÄHIMMÄISVAATIMUKSENA ON TURVATA VASATUOTTO, ESTÄÄ MASSAVALLUKSET JA NÄÄNTYMINEN

Mikä on porojen hyvinvointia tukeva väkirehun taso ruokinnassa? Miten taata, että porojen talvinen lisäruokinta ei heikennä niiden kykyä hyödyntää myös luonnonlaitumia? Näistä hanke tulee ottamaan selvää.

Hyvinvoiva poro tiinehtyy, vasoo ja tuottaa maitoa riittävästi jälkeläiselleen. Poroa pitää kesän aikana kuntoutua edellisestä talvesta, jotta se selviää seuraavasta. Ne ovat ne elinehdot, jotta syksyllä saadaan talvisille ruokintapanoksille vastetta – teurastuloja.

Lisätietoja +358 40 357 8920 tai jenna.kiemunki@edu.lapinamk.fi

Hankkeen päätoteuttaja on Lapin AMK ja osatoteuttaja Helsingin yliopisto. Hanke on Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen EAKR-rahoitteinen. Kokonaisbudjetti on 510 946 €, josta EU-rahoitusta on yhteensä 383 228 €. Lapin AMKin budjetti on 360 664 €, josta EU-rahoitusta 270 500 € ja Helsingin yliopiston budjetti on 150 302 €, josta EU-rahoitusta on 112 728 €.

Hankkeen toiminta-aika on 1.5.2025–31.10.2028. Hankkeen aikana testataan märehäntimisanturia poroille ja pidetään maastoruokintakoe vaihtelevilla rehustuksilla sekä kootaan poronhoitajista alueellisia pienryhmiä. Maastoruokkijoilta saatujen kokemusten ja tutkimustulosten pohjalta koostetaan porojen maastoruokintaopas, joka antaa eväitä toteuttaa lisäruokintaa poron hyvinvointia tukevien.

Hankkeen nettisivut: www.lapinamk.fi/porotilanruokintaratkaisut

Hankkeen Facebook-ryhmä Porotilojen sopeutuminen ilmastonmuutokseen – Ratkaisuja ruokintaongelmiin

Kirjoittaja työskentelee asiantuntijana Lapin ammattikorkeakoululla.

LAPIN AMK
Lapin University of Applied Sciences

naturpolis

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Euroopan unionin osarahoittama

INNOVATIVE PACKAGING SOLUTIONS

- Pakkauskoneet
- Metallinilmäisimet
- Merkintälaitteet
- Vaa'at
- Ruoka-annostelijat
- Kuljettimet

LINEPACK
PACKAGING SOLUTIONS

puh. 010 338 0000 • www.linepack.fi